

Afdeling ADHD bij volwassenen
Adres Carel Reinierszkade 197
Telefoon 088 - 35 73900
Fax 088 - 35 84205
E-mail info@kenniscentrumadhdbijvolwassenen.nl
Ons kenmerk
Onderwerp **ADHD MEDICATIE EN VERZEKERINGEN 2018**
Den Haag 5 december 2017

Aan alle volwassenen met ADHD in behandeling bij PsyQ

Deze brief is bedoeld voor volwassenen met ADHD die medicatie (willen gaan) gebruiken. Elk jaar maakt het team van Programma ADHD bij volwassenen van PsyQ in Den Haag een overzicht van de beste verzekeringen en de kosten van de medicatie voor ADHD. Dit om je te helpen in de maand december, als je kunt overstappen op een andere verzekering, tijdig een goede keuze te maken.

Als je wil overstappen, dan moet je:

- **Vóór 31 DECEMBER 2017 JE HUIDIGE VERZEKERING OPZEGGEN**
- **En vóór 31 JANUARI 2018 ZIJN AANGEMELD BIJ DE NIEUWE VERZEKERING**
- **of een aanvullend pakket bij je huidige of nieuwe verzekering hebben aangevraagd**

Volgens de Richtlijn ADHD bij volwassenen van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie heeft langwerkende ADHD medicatie de voorkeur bij volwassenen. Medicatie met een lange werkingsduur geeft namelijk minder reboundverschijnselen bij het uitwerken, en kan minder worden vergeten. Daardoor is de werking van de medicatie beter gedurende de dag en de avond, veiliger in het verkeer en is er minder kans op misbruik van de medicatie.

Tot nu toe wordt alleen kortwerkend methylfenidaat (Ritalin) in het basispakket vergoed. Voor alle andere ADHD-medicijnen wordt niet meer vergoed dan de kosten van Ritalin, en dit middel is heel goedkoop. Zijn de medicijnen duurder dan Ritalin, moet je de rest bijbetalen. Dat wordt de eigen bijdrage genoemd. De apotheek mag ook kosten berekenen voor het afleveren van de medicatie, dit komt nog bij het bedrag per recept (zie ook www.medicijnkosten.nl).

De belangrijkste veranderingen op een rijtje:

- De kosten van het Basispakket verschillen meer tussen verzekeraars dan vorig jaar, van 93.85 - 125.50 euro/mnd.
- De prijzen van de meeste ADHD medicijnen zijn iets gedaald.
- **In 2018 worden alle apotheekbereide varianten van ADHD-medicatie van de Regenboog Apotheek vergoed uit het basispakket door de zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid. Hiervoor hoef je dus niet bij te betalen!**
- DSW, waaronder Stad Holland, en in Twente, die vorig jaar net als Zorg en Zekerheid de Regenboog medicatie vergoedden, heeft hierover tot op heden nog geen duidelijkheid gegeven, dit wordt medio december verwacht. Communicatie hierover verloopt via de Regenboog apotheek.
- In de aanvullende verzekeringspakketten wordt de merk-medicatie voor ADHD voor maximaal 250 euro/jaar vergoed (Concerta, Medikinet CR, Equasym XL, Intuniv, en Strattera), maar dit is vaak onvoldoende om de kosten te dekken. Het kan dus afhankelijk van je medicatie en je dosis, goedkoper zijn om geen aanvullend pakket te nemen. Reken het dus goed na: wat betaal je aan kosten voor het Basispakket, wat aan premie voor het Aanvullend pakket? Het eigen risico is weer

vastgesteld op 385,- euro/jaar. Check hoeveel je terugkrijgt, want dit jaar ben je vaak alleen maar duurder uit met een aanvullend pakket!!

- Melatonine wordt **niet** in het basispakket vergoed. Overleg met je arts of het goedkoper is om melatonine van de drogist te gebruiken, maar let daarbij wel op de dosering en werkingsduur (kort- of langwerkend).

Voor de vergoeding van overige zorg verwijzen we je naar de polisvoorwaarden van je verzekering. Vergelijk de verschillende verzekeringen op bijvoorbeeld www.consumentenbond.nl, www.zorgkiezer.nl, www.kiesbeter.nl of www.independen.nl. Informatie over de kosten van de verschillende medicijnen voor een volwassene (gebaseerd op verschillende doseringen) vind je in de bijlage (zie ook: www.medicijnkosten.nl).

Wij probeerden dus aantrekkelijke aanvullende verzekeringspakketten te vinden voor de vergoeding van ADHD medicatie. Hieronder verstaan wij:

- Geen medische selectie
- Zo laag mogelijke premie voor aanvullend pakket
- Vergoeding van 750 euro of meer per jaar
-

Het overzicht vergoeding van ADHD medicatie op <https://www.zorgkiezer.nl/vergoedingen/adhd-medicijnen> laat echter in een oogopslag zien dat alle zorgverzekeraars minder kosten voor ADHD medicatie in de aanvullende pakketten vergoeden dan vorige jaar, variërend van 25 - 250 euro/jaar. Dit is over het algemeen veel te weinig om de kosten van een volwassen dosering langwerkende medicatie te dekken. Sommige vergoeden wel tot 750 euro/jaar, maar met uitzondering van de ADHD medicatie, waarvoor weer een max. vergoeding tot 200-250 euro/jaar staat. Enkele verzekeraars vergoeden veel hogere bedragen, maar nooit zonder 'volledige gezondheidsverklaring', en dat houdt bij navraag in dat mensen met ADHD, ADD, PDD-NOS, en narcolepsie geen kans op toegang tot deze aanvullende pakketten hebben.

Mogelijke uitzonderingen zijn de aanvullende pakketten van de volgende verzekeraars:

1. CZ - Plus collectief	500 euro/jr	premie 20,97 / mnd
CZ- Top collectief	100% eigen bijdrage GVS	premie 35,73 / mnd
2. IAK – Extra Compleet	500 euro/jr	premie 17,03 / mnd
IAK – Comfort	750 euro/jr	premie 42,16 / mnd

Echter, check tevoren zelf bij de zorgverzekeraar hoeveel die '100% vergoeding eigen bijdrage GVS' precies is voor ADHD medicatie, en of bijvoorbeeld je kinderen wel meeverzekerd zijn in hetzelfde pakket, er kunnen nog diverse addertjes onder het gras zitten...

Waarom beperken de zorgverzekeraars nu zo massaal en uniform de vergoeding van ADHD medicatie in de aanvullende pakketten? Het lijkt te maken te hebben met het regeerakkoord, waarin staat dat in 2019 de kosten van medicatie boven de GVS limiet, tot 250 euro/jaar door de patiënt moeten worden gedragen, en de rest door de zorgverzekeraar. Dit om stapeling van kosten bij chronisch zieken te voorkomen.

Het lijkt erop dat de zorgverzekeraars hebben afgesproken om patiënten met ADHD in 2018 al te ontmoedigen aanvullende pakketten te nemen, zodat zij in 2019 niet de kosten boven 250 euro/jaar voor hun rekening hoeven te nemen. Door de vergoeding in 2018 te maximeren op 200-250 euro/jaar, tenminste zonder gezondheidsverklaring vooraf, zal het voor weinig volwassenen met ADHD nog interessant zijn een aanvullend pakket af te sluiten.

In 2016 werd aan eigen bijdragen voor alle medicijnen in Nederland in totaal 39 miljoen betaald. Mensen met ADHD namen hiervan volgens de Stichting Farmaceutische Kengetallen reeds 22,4 miljoen voor hun rekening. ADHD-medicatie gebruikers draaiden dus op voor 57,4% van alle eigen bijdragen. En dit bedrag gaat dus nog toenemen. Is het redelijk dat max 5% van de bevolking bijna 60% van de kosten van alle eigen bijdragen moet dragen? Dit is toch discriminatie?

Omdat discriminatie van een hele groep mensen met ADHD niet kan, [is patiëntenvereniging Impuls](http://www.patiëntenverenigingimpuls.nl) samen met [Suzan Otten-Pablos](http://www.suzanottenpablos.nl) een [online petitie](http://www.petities24.com/zorgverzekeraars-discrimineren-mensen-met-adhd) gestart: <https://www.petities24.com/zorgverzekeraars-discrimineren-mensen-met-adhd>

Zij beraden zich op juridische stappen. Teken en verspreid dus de petitie, en wordt lid van [patiëntenvereniging Impuls!](#)

Wij hopen ondanks deze negatieve berichten, dat je met deze informatie tijdig de voor jou beste keuze kunt maken.

Met vriendelijke groet,

*Team ADHD bij volwassenen
PsyQ Den Haag Noord*

NB 1 Het is soms mogelijk een aanvullende verzekering apart bij een andere verzekeraar af te sluiten dan de basisverzekering.

NB 2 In 2017 en 2018 geldt een wettelijk verplicht eigen risico van € 385,- per jaar voor iedereen van 18 jaar en ouder, ongeacht de verzekering. Check in alle gevallen de polisvoorwaarden van je verzekering.

NB 3 Deze informatie is zorgvuldig opgesteld, maar er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Deze brief bevat informatie van websites en informatie van verschillende verzekeraars, we aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid.

BIJLAGE KOSTEN ADHD MEDICATIE 2018

1 december 2017 - Programma en Kenniscentrum ADHD bij volwassenen
PsyQ Den Haag Noord

Inleiding

Volgens de Richtlijnen ADHD bij kinderen en ADHD bij volwassenen zijn stimulantia (methylfenidaat en dexamfetamine) de eerste keus medicijnen vanwege de grootste kans op effect. Daarna volgen atomoxetine (Strattera), en bij volwassenen, langwerkend bupropion (Wellbutrin). Intuniv (Guanfacine) is pas kort op de markt, plaatsbepaling moet nog plaats vinden. Langwerkende medicatie heeft de voorkeur omdat je die minder vaak hoeft in te nemen en minder kunt vergeten, en omdat je dan minder last hebt van reboundverschijnselen bij het uitwerken van een dosis.

Registratie versus off label

De merkgeneesmiddelen Ritalin, Medikinet CR, Equasym XL, Concerta, Strattera, en Intuniv, en de generieke middelen methylfenidaat retard Sandoz en Mylan zijn in Nederland voor kinderen en adolescenten met ADHD geregistreerd. Deze medicijnen zijn in de Verenigde Staten en veel andere landen ook geregistreerd voor volwassenen. In ons land is Strattera het enige middel dat voor ADHD op alle leeftijden is geregistreerd. Niet geregistreerde medicijnen worden 'off-label' voorgeschreven. Dat is geoorloofd als de medicijnen bewezen effectief en veilig zijn in gecontroleerd onderzoek bij deze leeftijdsgroep. Volgens de Richtlijn ADHD bij volwassenen van de Nederlandse Vereniging voor Psychiatrie is dat het geval (www.nvvp.net/richtlijnen).

Vergoeding

De merkgeneesmiddelen Concerta, Equasym XL, en Medikinet CR, Intuniv en Strattera worden zeer beperkt in het basispakket vergoed, het grootste deel moet je zelf bij betalen. Wellbutrin (Bupropion) wordt wel in het basispakket vergoed.

In 2018 worden alle apotheekbereide varianten van ADHD-medicatie van Regenboog Apotheek vergoed uit het basispakket door de zorgverzekeraar Zorg en Zekerheid. Hiervoor hoef je dus niet bij te betalen (zie bijgaande brief over de zorgverzekeringen). DSW waaronder Stad Holland, en in Twente, die dit vorig jaar ook vergoedden, heeft hierover tot op heden nog geen duidelijkheid over gegeven, dit wordt medio december verwacht. Communicatie hierover verloopt via de Regenboog apotheek.

Dosering

Volwassenen met ADHD gebruiken verschillende doseringen langwerkende stimulantia. De beste dosis is de laagste dosis met het gewenste effect en de minste bijwerkingen, en dit verschilt per persoon. De hoogte van de dosering hangt waarschijnlijk af van je genetisch bepaalde gevoeligheid voor de stof. De kosten van behandeling met langwerkende medicatie verschillen dus ook, afhankelijk van wat voor jou de beste dosis is. Om de kosten per maand te kunnen bepalen moet je optimale doseringsschema bekend zijn.

Hieronder volgt een overzicht van gangbare doseringen van kort- en langwerkende ADHD medicatie bij volwassenen, en de bijbehorende prijzen per maand. De prijzen zijn gebaseerd op informatie van www.medicijnkosten.nl en van de Regenboog apotheek (20 november 2017). Om te weten of het zin heeft om een aanvullende verzekering af te sluiten, dan wel om de kosten zelf te dragen, kunnen onderstaande bedragen dienen om de kosten te vergelijken.

Let op: de afleverkosten van de apotheek en ev. bereidingskosten komen hier nog bij. De hoogte van deze afleverkosten zijn afhankelijk van de afspraken tussen zorgverzekeraar en apotheek, en kunnen per apotheek verschillen. Vraag het aan je apotheek!

Veel zorgverzekeraars vergoeden ADHD medicatie tot max. 250 euro/mnd in de aanvullende pakketten. Zie voor een overzicht: <https://www.zorgkiezer.nl/vergoedingen/adhd-medicijnen>. Bij hogere vergoedingen in de duurdere pakketten is een 'volledige gezondheidsverklaring' nodig, waarbij de kans groot is dat mensen met ADHD, ADD, PDD-Nos en narcolepsie juist worden uitgesloten. Kortom, het is de vraag of de kosten van een aanvullende verzekering nog wel opwegen tegen de vergoeding die je krijgt voor je medicatie. Zie ook bijgaande brief over de zorgverzekeringen 2018.

Geregistreerde ADHD medicatie ®	Bijbetaling tablet/mnd €	Gangbare dosis volwassenen	Bijbetaling volwassen dosis/mnd €
---------------------------------	--------------------------	----------------------------	-----------------------------------

Kortwerkende ADHD medicatie ® voor kinderen

• Ritalin 10 mg (methylfenidaat)	vergoed in basispakket	6-8 x 10 mg	-
• Amfexa 5 mg (dexamfetamine)	28,81	3x 15 mg	259,29

NB: met een [verklaring van je arts](#) is een terugbetalingsregeling mogelijk, waardoor je uiteindelijk maar 9.98 i.p.v. 28,81 bij betaalt per 30 stuks van 5 mg. Dit betekent voor 3x 15 mg dus ongeveer 90,- i.p.v. 259,29/maand.

Langwerkende ADHD medicatie ® voor kinderen

- Equasym XL: 10-20-30-40-50mg (methylfenidaat)
- Medikinet CR: 5-10-20-30-40-50-60mg (methylfenidaat)

5 mg	12,83		
10 mg	15,15		
20 mg	19,17	3x20 mg	57,51
30 mg	22,14		
40 mg	35,88		
50 mg	38,43 MKCR; 39,57 EXL		
60 mg	41,11 MKCR		

- Concerta (methylfenidaat)

18 mg	25,11	-	
27 mg	29,85	-	
36 mg	27,61	2x 36 mg	55,22
		1x 72 mg +1x 36 mg	82,83
54 mg	28,27	1x 54 mg +1x 36 mg	55,88

- Methylfenidaat Retard Sandoz
- Methylfenidaat Retard Mylan

18 mg	15,54		
36 mg	10,67	2x 36 mg	21,34
54 mg	7,50	1x 72 mg +1x 36 mg	32,01

Geregistreerde ADHD medicatie ®	Bijbetaling tablet/mnd €	Gangbare dosis volwassenen	Bijbetaling volwassen dosis/mnd €
--	---------------------------------	-----------------------------------	--

Langwerkende ADHD medicatie ® voor kinderen en volwassenen

- **Strattera (atomoxetine)**

10 mg	89,17		
18 mg	88,02		
25 mg	86,76		
40 mg	83,86		
60 mg	81,88	1x 60	81,88
80 mg	106,65	1x 80 mg	106,65
100 mg	106,29	1x 100 mg	106,29

- **Intuniv (guanfacine) ® voor kinderen en adolescenten**

1 mg	76,96		
2 mg	77,95		
3 mg	82,92		
4 mg	95,00	4 - 7 mg	95,00 – 177,92

Niet-geregistreerde ADHD medicatie ®	Bijbetaling tablet/mnd €	Gangbare dosis volwassenen	Bijbetaling volwassen dosis/mnd €
• Kortwerkend dexamfetamine			
1 mg	41.69		
2 mg	17.07		
2,5 mg	vergoed in basispakket	3x 15 mg	-
3 mg	9.59		47.95
5 mg	11.77 tablet, 2.78 capsule		70.62 tabl /16.68 caps
10 mg	9.66		
• Bupropion (Wellbutrin)	vergoed in basispakket	300-450mg	-
150 mg			
300 mg			

**Langwerkende ADHD medicatie
Regenboog apotheek**

• Methylfenidaat Retard Regenboog (prijs gelijk aan Ritalin)			
2,5 mg	1,11		
5 mg	2,23		
7,5 mg	3,34		
10 mg	4,45		
12,5 mg	5,57		
15 mg	6,68		
17,5 mg	7,80		
20 mg	8,90	3x20 mg	26,70
22,5 mg	10,02		
25 mg	11,13		
27,5 mg	12,25		
30 mg	13,36	3x30 mg	40,08
35 mg	15,59		
40 mg	17,82		
45 mg	20,05		
50 mg	22,27	50 mg + 30 mg	35,63
• Dexamfetamine Retard Regenboog			
2 mg	11,38		
5 mg	11,77		
10 mg	17,17		
15 mg	17,82	2x15 mg	35,64
20 mg	34,34	20+15 mg	52,15

• DEXmethylfenidaat Retard Regenboog			
2 mg	5,10		
2,5 mg	6,37		
5 mg	12,75		
10 mg	25,49		
15 mg	38,24	1x15 mg	38,24
20 mg	50,99	1x20 mg	50,99

30 mg

76,48

-
- De kosten in 2018 van een volwassen dosering langwerkende stimulantia variëren dus van gratis, tot € 21,34 - € 82,83 per maand, of van € 256,- tot € 994,- per jaar.
  - De kosten van Strattera variëren van € 81,88 tot € 106,29 per maand, of van € 983,- tot € 1.275,- per jaar.
  - Intuniv kost tussen € 95,- en € 177,92 per maand, of € 1.140,- tot € 2.135,- per jaar.

Meer informatie over ADHD, medicatie en de behandeling

Meer informatie over ADHD, de medicatie en de overige behandeling vind je binnenkort in de [app Super Brains](#) voor mensen met ADHD van alle leeftijden, vanaf januari/februari 2018 verkrijgbaar via App Store en Google Play store. Ook kan je het boek 'HYPER SAPIENS' van Sandra Kooij en Suzan Otten-Pablos bestellen, verkrijgbaar via de boekhandel of bol.com.

Deze informatie is zo zorgvuldig mogelijk opgesteld, maar er kunnen geen rechten aan worden ontleend. Deze brief bevat informatie van websites van verschillende verzekeraars, we aanvaarden geen enkele aansprakelijkheid.